آخرین وضعیت استقرار نظام کنترل‌های داخلی در بانک سامان
سال مالی منتهی به ۲۹ اسفندماه ۱۴۰۴

۱: مقدمه

گزارش حاضر در راستای رعایت الزامات مندرج در «**ضوابط ناظر بر حداقل استانداردهای شفافیت و انتشار عمومی اطلاعات توسط موسسات اعتباری**[1]»مبنی بر ارائه کلیات چارچوب حاکم بر نظام کنترل‌های داخلی بانک، نحوه استقرار و اجزای آن، نقش ارکان و واحدهای ذیربط و همچنین نتایج ارزیابی اثربخشی آنها در مقاطع زمانی یکساله منتهی به ۲۹ اسفندماه در پایگاه اطلاع رسانی به نحو مستقل و در دسترس ذینفعان بانک[2] ، منتشر شده است.

نظام کنترل‌های داخلی بانک با رویکردی مبتنی بر ریسک و متناسب با ماهیت، اندازه، پیچیدگی و گستره فعالیت‌های بانک، طراحی و مستقر شده و به عنوان فرآیندی مستمر، در معرض پایش، ارزیابی و بهبود قرار دارد.

۲:چارچوب نظام کنترل های داخلی

نظام کنترل‌های داخلی در چارچوب الزامات تعیین شده و با هدف فراهم نمودن اطمینان معقول از موارد زیر طراحی و اجرا شده است:

- دستیابی به اهداف و راهبردهای بانک
- اثربخشی و کارایی فعالیت‌های بانک
- قابلیت اتکا، به موقع و شفاف بودن گزارشگری مالی و مدیریتی
- رعایت قوانین، مقررات و الزامات ابلاغی
- حفاظت از دارایی‌ها
- شناسایی و مدیریت به موقع ریسک‌ها

این نظام متشکل از محیط کنترلی، ارزیابی ریسک، فعالیت‌های کنترلی، اطلاعات و ارتباطات و فعالیت‌های نظارتی بوده و مسئولیت اجرای آن در سطوح مختلف بانک، متناسب با وظایف و اختیارات هر یک از ارکان و واحدهای ذی‌ربط، تعریف شده است.

۳: حاکمیت و مسئولیت‌های تعریف شده در نظام کنترل‌های داخلی

۳-۱:هیئت‌مدیره

هیئت‌مدیره مسئولیت نظارت بر استقرار و اثربخشی نظام کنترل‌های داخلی بانک را بر عهده دارد و ضمن تعیین خط‌مشی‌ها و چارچوب کلی کنترل‌های داخلی، بر اجرای سیاست‌ها و دستیابی به اهداف راهبردی بانک، تصویب ساختار سازمانی مناسب و خطوط گزارشگری، پاسخگویی کارکنان، سیستم‌ها و فرآیندهای شناسایی تقلب، استقرار سازوکارهای مدیریت ریسک، رعایت قوانین و مقررات و عملکرد واحدهای نظارتی و کنترلی، نظارت می‌نماید.

همچنین گزارش‌های مرتبط با وضعیت نظام کنترل‌های داخلی، موارد مستعد بهبود بااهمیت و اقدامات اصلاحی از طریق سازوکارهای مقرر، در اختیار هیئت‌مدیره قرار گرفته و حسب مورد تصمیمات لازم اتخاذ می‌شود.

۳-۲: کمیته عالی حسابرسی

کمیته عالی حسابرسی به‌عنوان یکی از کمیته‌های تخصصی هیئت‌مدیره در چارچوب وظایف مقرر، بر کفایت و اثربخشی کنترل‌های داخلی و عملکرد مدیریت حسابرسی داخلی، نظارت می‌نماید.

۳-۳: هیئت‌عامل

هیئت‌عامل، مسئول اجرای سیاست‌ها و مصوبات هیئت‌مدیره در زمینه نظام کنترل‌های داخلی و ایجاد سازوکارهای لازم برای اجرای اثربخش آنها در سطح بانک می‌باشد. در این راستا، نسبت به طراحی ساختار سازمانی مناسب، استقرار کنترل‌های متناسب با ریسک، تفکیک وظایف و مسئولیت‌ها، برقراری فرآیندهای تبادل و انتشار اطلاعات و ارتباطات، ایجاد رویه مناسب به منظور بررسی شکایت‌ها و حصول اطمینان از اجرای کنترل‌های مصوب، اقدام می‌نماید.

۳-۴:مدیریت حسابرسی داخلی

مدیریت حسابرسی داخلی به‌عنوان یکی از ارکان اصلی نظام کنترل‌های داخلی، با رویکردی مستقل و مبتنی بر ریسک، نسبت به ارزیابی کفایت و اثربخشی فرآیندهای راهبری، مدیریت ریسک و حاکمیت شرکتی، اقدام می‌نماید.

۱- ضوابط بانک مرکزی به شماره ۹۶/۱۰۵۷۴۹ مورخ ۱۳۹۶/۰۴/۱۱

۲- رعایت مفاد مواد:

۳ : موسسه اعتباری موظف است اطلاعات مربوط به صورت های مالی، مدیریت ریسک، حاکمیت شرکتی و کنترل داخلی و همچنین گزارش عملکرد هیئت مدیره و رویدادهای بااهمیت طی هر دوره را مطابق با مفاد این ضوابط برای عموم منتشر نماید.

۱۳: موسسه اعتباری موظف است کلیات مربوط به نظام کنترل داخلی خود را در چارچوب ضوابط بانک مرکزی و در مقاطع زمانی یکساله منتهی به اسفندماه، منتشر نماید.

۱۷: موسسه اعتباری موظف است کلیه اطلاعات موضوع این ضوابط را در مقاطع زمانی تعیین شده در پایگاه اطلاع رسانی خود به صورت مستقل منتشر نماید، به نحوی که دسترسی سریع به اطلاعات مزبور، همواره در صفحه اول پایگاه اطلاع رسانی موسسه اعتباری فراهم باشد.

۳-۵: مدیر ارشد تطبیق و مبارزه با پولشویی

مدیر ارشد تطبیق و مبارزه با پولشویی در چارچوب مسئولیت‌های مقرر، گزارش‌های مربوط به رعایت مفاد دستورالعمل حداقل الزامات ناظر بر استقرار نظام کنترل‌های داخلی و مصادیق عدم رعایت آن را در کمیته عالی تطبیق گروه مالی سامان مطرح و پس از تأیید در کمیته یاد شده، مراتب را به هیئت‌مدیره گزارش می‌نماید.

۳-۶: مدیریت ریسک

مدیریت ریسک نسبت به شناسایی، اندازه‌گیری، ارزیابی، پایش و گزارشگری ریسک‌های بانک اقدام نموده و نتایج را در اختیار واحدهای ذی‌ربط قرار می‌دهد. نتایج مذکور حسب مورد، در طراحی، بازنگری و تقویت کنترل‌های داخلی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۳-۷: سایر واحدها

واحدهای اجرایی بانک،در چارچوب شرح وظایف مصوب، مسئول اجرای کنترل‌های داخلی مرتبط با فعالیت‌های تعیین شده می باشند و موظف به رعایت سیاست‌ها، دستورالعمل‌ها، رویه‌ها و حدود اختیارات مصوب هستند.

۴: نحوه استقرار اجزای نظام کنترل‌های داخلی

۴-۱: محیط کنترلی

بانک با هدف ایجاد محیط کنترلی مناسب، نسبت به استقرار ساختار سازمانی متناسب، تعیین حدود اختیارات و مسئولیت‌ها، تفکیک وظایف، تعیین خطوط گزارشگری و تقویت فرهنگ پاسخگویی و کنترل اقدام نموده است.

۴-۲: ارزیابی ریسک

فرآیند شناسایی، اندازه‌گیری، ارزیابی، کنترل و پایش ریسک‌ها در سطوح مختلف بانک برقرار بوده و نتایج آن در تعیین اولویت‌های کنترلی و نظارتی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۴-۳: فعالیت‌های کنترلی

کنترل‌های پیشگیرانه، کشف‌کننده و اصلاحی، متناسب با ریسک‌های شناسایی شده در فرآیندهای بانک، طراحی و اجرا شده‌اند.

۴-۴: اطلاعات و ارتباطات

سازوکارهای لازم برای ایجاد، پردازش، انتقال و گزارشگری مرتبط با فعالیت‌های بانک و نظام کنترل‌های داخلی برقرار بوده و اطلاعات بااهمیت در اختیار مدیران ذی‌ربط قرار می‌گیرد.

۴-۵: فعالیت‌های نظارتی

نظام کنترل‌های داخلی از طریق نظارت مستمر هیئت مدیره و ارزیابی‌های مستقل و ادواری مدیریت های نظارتی، مورد پایش قرار می‌گیرد.

۵: نتایج ارزیابی اثربخشی

ارزیابی اثربخشی نظام کنترل‌های داخلی بانک طی سال مالی مورد گزارش توسط مدیریت‌های نظارتی انجام شده و نتایج در تعیین اولویت‌های اصلاحی، تقویت کنترل‌های موجود، طراحی و استقرار کنترل‌های جدید مورد استفاده قرار گرفته است.

۶:جمع‌بندی

هیئت‌مدیره بانک با اتکا به گزارش‌ها و ارزیابی‌های انجام شده، بر این باور است که نظام کنترل‌های داخلی بانک در سال مالی ۱۴۰۴، در چارچوب الزامات مقرر در «دستورالعمل حداقل الزامات ناظر بر استقرار نظام کنترل‌های داخلی در مؤسسات اعتباری» پیاده سازی شده و سازوکارهای لازم برای پایش و ارزیابی مستمر آن برقرار می‌باشد و **اطمینان معقولی** نسبت به اثربخشی فرآیندهای راهبری و مدیریت ریسک، دستیابی به اهداف عملیاتی، قابلیت اتکای گزارشگری مالی و رعایت قوانین و مقررات را فراهم می‌سازد.